

BESZÉDES ISTVÁN

Férfiszobor*

Férfiszobor. Kívánatos volna,
hogy két lába és
(elveszett feje hordozására)
legalább egy karja,
vagy ha legalább egy lába van,
karja kettő legyen
(egyik a főnek,
a másik a mankó támaszának).

A fejjel kapcsolatban felmerülhet:
– az saját fej, tulajdon nyakról való;
– ajándékba kapott koponya (maga
zsákmányolta trófea);
– egy tárgy, amelyet megszeretett,
amint magunk koptatta-vásta tárgyakat szokás;
vagy csupán
– egyszerű talált fej, amelyhez
semmi köze, nincs ismert neve, múltja,
nem kapcsolódik hozzá pallosél-képzet
vagy éles emlékezés...

Lehet egy labda az ott, a hóna alatt,
játékból érkezik, amelyet elveszített,
vagy háborúból: egy ágyúgolyó, mi eltalálta,
s megváltoztatta, akár egy parancs az életét.

Nem tudjuk, lehet isteni fej vagy istennői fő,
hogyan férfit utánoz, avagy asszonyt,
hogyan korábban hős vagy szörnyeteg viselte
(hogyan korábban hőst vagy szörnyeteget viselt),
hogyan kéz formázta vagy egy tekintet változtatta kővé,

* A szerző e műve írásakor a Nemzeti Kulturális Alap alkotói támogatásában részesült

ami korántsem mindegy, és mert látjuk azt,
hogy épp fejnek híján a torzó,
hát ösztönösen neki tulajdonítjuk
a talált koponyát.

Az öllel kapcsolatban is felmerül pár kérdés.
Az öllel kapcsolatban is felmerül pár fej.
(Kisasszony, ölébe fekhetem? No, my lord.
Azaz, ölébe hajthatom a fejem? Ay, my lord.
Harmadik felvonás, második szín.)

Ölbéli férfit? Kívánatos volna,
hogy teste legyen, mióta ott lakik,
a másik ölben, amely esetleg az életé,
s másra van, nem arra,
hogy halhatatlan kövek lakják,
nem arra, hogy élettelen terhet
tartson el a földtől.

Magányos főnek lenni maga a hontalanság.
A magányos fő látja, ha van hozzá szeme,
a darab magánya az övé.
Az egyedüllétről szóló darabban
a magányos fő végigtekinthet saját
darabokra hullott életén,
szemtanúja az élő megsemmisülésnek,
amelyben egykor teljesebb teste
folytatódik a semmi magánterületén,
s vallomást tehet róla,
ha még szája van.

Az orr elsőnek veszik el.
Lehet, olykor a szem marad magára,
a monolit homlok, a homlok mögötti gondolat.

A gondolatmenet egy férfiszoborról.
A férfiszobor végtagjairól...
A kézről, ami szájba nyúlva
a kopasz koponyát felemelte,

egy kézről, amely önnön szájába nyúlva
hordozta saját fejét.

Legvégül a magáról gondolkodó gondolat?
Az elveszített fej emlékezete?
(Az emlékező fő mint robbanófej?)

MANYÁK MARIOLA: PRO MOMENTUM